

ITEM No. 7326/56

SPECIAL ATTENTION: Mr. Sorensen

MV
July 25
XIV/836-b

HUNGARY

BORDER ZONES /400/
Escapes /406/

YOUTH /3500/
Morals /3505/

A TEENAGE GIRL DESCRIBES HER ESCAPE TO THE WEST.

SOURCE GRAZ: A 16-year-old girl who escaped in late April 1956. She expressed her own feelings and described her own experiences.

DATE OF OBSERVATION: Until late April 1956.

ENGLISH SYNOPSIS: Once flourishing Hungary has become an oppressed country. The farmers are being deprived of their remaining possessions, many people freeze for lack of fuel in winter, but the "fat pigs in BUDAPEST" /the Regime leaders/ gorge themselves and live in luxury.

On Christmas Eve, an official found a farmer unable to pay a debt of only 24 forint and without enough bread to eat during the festive season. On another farm, the bailiff and his assistants took away the peasant's chickens in lieu of payment. This although RAKOSI had told the farmers to chase debt collectors off their premises! It is easy for RAKOSI to give advice of this kind, but what would happen to a peasant who followed such instructions? Discontent is widespread, and most people feel that conditions cannot much longer remain as they are at present.

Source's father had also reached the breaking point and they, therefore, decided to escape West in April 1956. En route toward the border by train, they were checked at CELLDÖMÖLK, but released after her father managed to throw the incriminating map and wirecutters into the lavatory. Approaching the border on foot and across country, they spent the nights in the open and soon ate up their few provisions. Near the frontier, they rested under a tree and narrowly missed being caught by border guards. Finally, they crossed the barbed wire fence and minefield in the dark to Austria and freedom.

/more/

CORRESPONDENT'S COMMENT: The entire contents of this report were written by the sixteen-year-old source herself without prompting of any kind. No changes have been made either to her grammar or syntax, only the spelling mistakes have been eliminated.

Although neither an Audience Analysis nor information report in the normal sense of the word, the text provides an interesting insight into the thoughts, sentiments and opinions of a teenage girl acquainted with life under Communism.

EVALUATION COMMENT: None.

+ + +

Magda, a 16 éves vidéki kislány, maga ajánlotta fel nekünk papírra vetett élményeit:

"Szabadság - Szabadság ! " - Ezt szajkózzák házunkban a kommunisták, ezt a gyönyörű szót szennyezik be azzal, hogy mocskos szájukra veszik. És most engedjék meg kedves olvasóim, hogy egy igaz történet leírásával rámutassak a jelenlegi "magyar szabadságra."

1. ELNYOMÁS ALATT.

Life Under the Communist Yoke.

Ó szegény szép Magyarország mi lett veled? Te, aki uralkodtál fél Európán, hatalmas voltál és félelmes! Ahol csak egy magyar nemes, vagy földmunkás nevét hallották szerte a világon, félelem és tisztelet uralkodott. Nem számított, hogy alacsony származásu, csak magyar volt és büszke a magyar népre. Ó te szegény magyar nemzet hát hol vagy? Miért nem szólalsz meg? Miért hagyod magad nyomorékká tenni egy piszkos nép által és egy aljas áruló által. Te szegény földműves, hát hagyod, hogy vigyék a hizódát, amit te nagy gondal hízaltál a családodnak? Hát mi lett veled? Oda adod a hizódát, hogy hizzon tőle egy másik hizott disznó ott fenn PESTen? Ne add! elég volt már annak, hiszen olyan gyönyörű nagy a feje, alig bírja tartani már. Azért nincs fa Magyarországon, mert ezt a hatalmas nagy, kopasz, zsirtól fényes fejet valahogy fel kell tartani, s nem elég a keze, hanem egy óriás szálfá kell hozzá. Ilyen még nem termett Magyarországon, csak most várják, hogy majd nő. Magyarok, ezért

/more/

nem szabad fát vinni az erdőből, mert hátha éppen amit te viszel ahza, az fog megnőni a mi szeretett RAKOSI apánk fejétámasztékául. Magyar nemzet nyisd ki a szemed és nézd meg, hogy kinek a lába előtt heversz véresen, összetiporva. Magyar nép ébred fel, de gyorsan, mert később talán már késő lesz. Szép Magyarországból Szovjetország lesz és szeretett RAKOSI apánkból még szeretetreméltóbb atyuska lesz!

Hogy is történt? Magyarországra jöttek a szovjet küldöttek. A magyar uttörőhadcsereg virágcsokrokkal fogadta a drága felszabadító szovjeteket. A drága szovjet küldöttek meg "forró csókjaikkal" köszönték meg ezt a szívélyes fogadtatást. Ezek a forró csókok pedig olyan igaz és forró csókok voltak, mint amiket az állatidomítók szoktak az álltaiknak adni.

11 éve már, hogy a magyar nemzet elnyomás alatt él, s vajon még meddig fog tartani? Ez csak a magyar néptől függ! Ujabb és újabb szovjet csapatok jönnek Magyarországra. És RAKOSInak minden születés és névnapjára újabb és újabb gyapjuszöveteket fognak kötni az asszonyok... És otthon? A gyermekeik majd megfagynak, de az nem számít, csak RAKOSI, az aljas áruló meg ne fázzon, hogy legyen aki továbbra is elárulja szép Magyarországot.

Hatalmasból lett kicsi magyar nemzet, ne higyejétek a szovjetnek és a nagyfejűeknek. Mert mire észhez tértek, addigra már csak imitt-amott lesz egy-egy magyar szétszór-tan.

Magyar Nép, nem látjátok, hogy egymás ellen vagytok uszítva, vagy már talán annyira ellepte eszeteket ez a sok tanfolyam, tapasztalatcsere, amit a drága szovjet hadsereg adott a magyar népnek? Magyarok, hát térjétek már észhez, nézzetek körül, össze vagytok uszítva, mint a kutyák, egymás ellen, egymást tiporjátok már. Pedig nem egymást kell tiporni, hanem a dicsőséges szovjeteket, azokat kell kikergetni Magyarországról. Ébredj fel Magyar Nemzet! Ébred ebből a hipnotikus álomból s szedd össze parányi kis erődöt. Igen, parányi kis erődöt, mert a többi kiszívták azok a vérszopók. Szedd össze utolsó kis erődöt és söpörd ki Magyarországot a szeméttől. Ebben a szemétben sok a ragályos betegség. Az országban a szovjeteké az elsőbbség, duskálnak a jólétben, a magyar nép meg dolgozik és éheznek. De nem ám akárhogy! Hanem vígan, hangos éljenzés mellett.

Példa rá egy eset, nekem az illető maga mondta.

/more/

Karácsony másnapján rákényszerítik az emberre, hogy menjen dolgozni. És az illetőnek menni kellett, méghozzá inkasszálni ünnepen a házakhoz. Kedves magyar olvasóim, leirom nektek ennek a barátomnak minden szavát, had tudjátok meg ti is, hogy milyen jól megy Magyarországon a földműveseknek. És most idézek: "Hát karácsony napján nekem is el kellett mennem inkasszálni, nem tudtam semmi mentséget sem felhozni. Délután úgy fél 8 körül járt az idő, mikor bementem egy házhoz, egy kedvesnek látszó paraszt családdhoz. A porta kívül szép tiszta és rendes. Özvegyasszony lakott a 20 éves fiával és a 16 éves leányával. Belépek és kérem a 24.- forintot. A néni kedvesen fogad és leültet avval, hogy mindjárt lesz. Elküldi a kislányt az egyik szomszédba, hogy hozzon kölcsön 24.- forintot. Ugy három perc múlva visszajön a kislány és mondja az anyjának, hogy nincsen pénzük azoknak sem, csak 20 fillér az egész házban. Ezzel a néni elküldi a másik szomszédba. Még a kislány meg sem mondta, hogy mi az eredmény, mikor azt veszem észre, hogy a néni zokogva borul az asztalra. Mikor kérdezem, hogy mi történt, nem szól csak megragadja a karomat és néz a kamrába, meg a konyhába... mutatja, hogy semmi se sincs. A gyerekeknek nem tud enni adni karácsony napján, egy falat kenyér sincs a házban. Pedig tíz hold földje van. Egyetlen sovány tehénke árvállik az istállóban, az végzi a lovak helyett a munkát. Amit learattak azt mind lefoglalták adóba, a lovakat is adóba és újra csak mindent adóba! Én abból a házból úgy fordultam ki, mintha ott sem lettem volna. Még ha hozott volna is a kislány pénzt, akkor sem fogadtam volna el."

Hát igen, Magyarországon egy tíz holdas földművesnek karácsony napján egy falat kenyere sincs. De a dicsőséges szovjet hadseregnek minden nap jó falatok jutnak, hogy legyen minél több erejük a szegény magyarságot elnyomni. Magyarok, ébredjen fel bennetek az őnök vére és ne hagyjátok magatokat!

Nem is olyan régen RÁKOSI apánk azt mondta, hogy ha még egy végrehajtót lát meg valaki az udvarában, üsse le, mint a kutyát. Igen, szegény földműves próbálja megtenni. Oh akkor szegény családjával és vele mi lenne? RÁKOSInak igaza volt amikor azt mondta, hogy ha egy végrehajtót meglát valaki az udvarában, azt üsse le. Hogy ne lett volna igaza, csak azt nem mondta azonban, hogy ha többet lát egyszerre azt is üsse le. Csakhogy az ám a baj, hogy nem egyesével jönnek ezek a népnyuozók, hanem ötszével, meg tízesével. Persze szegény elkeseredett ember hogy mehetne tíz rablónak neki....

/more/

Egy nap arra lettem figyelmes, hogy nagy kacagás van kinn az utcán. Gondolkodóba ejtett, hogy mi lehet a magyarázata? Megbolondultak az emberek, vagy mi? A kíváncsiság nagyobb ur volt nálam, én is kimentem az utcára. Mit gondolnak kedves olvasóim, hogy min nevettek az utcán az emberek, még maga az illető is, akinek sírni kellett volna. Valóban érdekes látvány volt. Bementek a népnyuzók egy TÓTH nevű családhoz foglalkú, persze már nem volt mit, mert már előzőleg lefoglaltak mindent. Az egyik népnyuzó az udvaron észre vett egy kakaskát, aki vígan hívta a tyukokat enni. Ugy látszik, hogy megirigyelte a szerencsétlen és a társainak azt a parancsot adta, fogják meg a tyukokat minden áron. Hát a végrehajtókból tyukászok lettek. Megparancsolták a gazdának, hogy fogja meg a tyukjait, de a házigazda nem volt hajlandó teljesíteni a rablók óhaját. Kénytelenek voltak "szegénykék" maguk hozzálatni a fáradtságos munkához. Mikor összefogtak vagy öt tyukot, akkor meg az volt a baj, hogy nem tudták mivel a lábukat összekötözni. Ugy szedték le a nadrágszíjakat magukról azzal kötözték meg a szegény tyukok lábait. Még fogtak az öthöz kettőt, hogy legyenek a tyukok is heten mint ők. Többet nem tudtak megfogni, mert nem volt több nadrágszíj. A tojásbeadást kényszerítik az emberre, de a tyukokat meg összefogdossák, még ha a nadrágszíjjaikat is igénybe veszik az ártatlan kis állatok. Ha a szegény földművesnek olyan jól megy, hogy van még egy pár tyukja, azt is elviszik ezek a rabló "csirkefogók" hogy még az se legyen.

Ninek is a szegény embernek, annak nem kell enni, a mi szeretett Szovjetünknek és szeretett RAKOSI apáknak kell erősödnie, hogy legyen ereje elnyomni a magyarokat.

2. SZÓKEVÉNYEK.

Flight to the West.

1955. Ez így nem mehet sokáig, - ezt suttogják az emberek egymásnak. Ekkor ért meg bennem is az elhatározás, hogy kiszököm Ausztriába, hátha ott jobb lesz, mint a mi szegény elnyomott hazánkban volt. És így tudok segíteni én is a szegény magyar népen. Ha nem mással, akkor buzdítással. Azt hittem, hogy csak bennem ért meg a vágy, de nem édesapámban is. A vágyat tett követte, lassan hozzákészültünk a szökéshez. Addig is érezni és látni kellett a nép fájdalmát.

/more/

1956. április. Utrakészen állunk. Csináltunk egy pár száz forintot, hogy az utiköltséget fedezzük. Vonaton utaztunk PESTig, nem kellett még féltnünk, olyan nyugodtan utaztunk, mintha csak kirándulni mentünk volna. Hej pedig nagy és veszélyes ut előtt álltunk!

a. A VÖRÖS HÓHÉROK KARMAIBAN.

Escape from the Red Hangmen.

Április 19-én éjjeli 11 órakor indultunk utnak CELLDÖMÖLK-ig megváltott vasuti jeggyel a veszélynek: a szabadság felé. Gondoltunk, hogy CELLDÖMÖLK nem esik a határsávba. Sajnos már az utunk első szakaszán is ért bennünket elég kellemetlen meglepetés. Az utazás fáradalmaitól kissé elnyomott bennünket az álom. Az ébredésünk a lehető legfélelmetesebb volt. Három vörös katona lép be a fülkébe s álunkból riasztva a személyazonossági igazolványt kéri. Nyugalmat erőltetve magunkra odaadtuk igazolványainkat, de azokkal nem voltak megelégedve, utazásunk célja után érdeklődtek. Nézetük szerint, magyarásztunk nem volt kielégítő. Felszólítottak, hogy szedelőzködjünk össze, mert közeledünk GYŐR-hoz ahol le kell szállnunk, hogy a laktanyában ügyünket, illetve utazásunk célját kivizsgálják. El lehet képzelni, hogy nem voltunk a legkellemesebb helyzetben, a vörös hóhérok karmaiban. Ha még azt a tényt is hozzávesszük, hogy édesapámnál az utunkhoz szükséges térkép és egy előre nem látott célokra vásárolt tőr is volt, csak a jó Isten segíthetett rajtunk.

A laktanyába érkezésünkkel, szükségre hivatkozva, sikerült az illetékhelyre bemenni, s őt törtől és a térképtől megszabadulni. Édesapám egy megkönnyebbült sóhajjal és egy biztató nézéssel adta tudtomra, hogy a veszélyes tárgyaktól megszabadultunk. Egy kis szobába vezettek bennünket. Ebben a szobában már vagy nyolcan voltak - mind szökéssel gyanúsítva. Bevittek minket reggel öt óra körül és nyolc órakor kezdődött a vallatás. Tartott egészen délután háromig. Mindenre kíváncsiak voltak. Végre megnyugodtak, hogy nincs semmi baj velünk és azzal az utravlóval bocsátottak el, hogy a nyugati határt ne próbáljuk megközelíteni. Igen, a vörös hóhérok félnek, hogy a magyar nép megtudja, mi van a szabad államokban, a szabad nyugaton. Hogy mi a különbség a szovjet által diktált magyar szabadság és a nyugati államok szabadsága között.

/more/

b. A SZABADBAN TÖLTÖTT ÉJJELEK.
Nights in the Open.

Amint említettem már, a vörös hóhérok karmaiba kerültünk. Hála Istennek, nem egész egy napig, reggel 6 órától délután 3-ig. Délután fél négykor vonatra ülünk és leutaztunk CELLDÖMÖLKRE. Itt még vásároltunk egy kis kenyeret meg csokoládét az utra s egy új térképet.

Ha azt akartunk, hogy ne kapjanak el még egyszer a vörös hóhérok, akkor menneünk kellett, de gyorsan, ki a szabadba. Itt már törvényen kívüliek, illetve szökevények lettünk valóban. Ezzel megkezdődött a mi szabad életünk. Függetlenek voltunk, nem parancsolt senki nekünk, csak mi saját magunknak. Már kezdtem elfáradni. Kérdeztem az édesapámat, hogy hol alszunk? Édesapám hangja meglepett. Vigan, majdnem nevetve mondta: a szabadban fiam, a szabadban, itt nem kell gondolkozni, hogy hol alszunk az éjjel, hisza határ tele van jó meleg szállodákkal.

Én nem tudtam elképzelni, hogy hol lát édesapám jó meleg szállodákat. Bizony már alig vártam, hogy ott legyünk annál a szállodánál, mert már nagyon fáztam. Szántókon és vetéseken mentünk keresztül. Már jó sötét volt, én meg nyitogattam a szememet és egyre csak erőltettem, hogy hol van a jó meleg szálloda - de a vizsgálódás mindég eredménytelenül végződött. Végre megkérdeztem édesapámat, hogy hol van hát a szálloda. Ő meg rámutatott a fekete trágyacsomókra azt mondta, hogy itt van fiam. Vidáman mintha tényleg valami fényes, meleg, előkelő szálloda állna ott a trágyacsomók helyén. A trágyában jó meleg vackot csináltunk s fél tíz körül lefeküdtünk. Későn tudtam elaludni, pedig fáradt voltam. Arra gondoltam, hogy hátha ma elalszunk s arra kell felébrednünk, hogy elfogtak ezek a ... De azért később elnyomott az álom. Hajnalban felébredtünk, egy kicsit csipős volt a levegő, de kellemes illatu, - igaz, hogy egy kis trágya szag is keveredett hozzá, de az nem baj. A fő az, hogy nem a hóhérok "kellemes csengésű" hangjára ébredtünk. Egy közelben csörgedező patakban megmosakodtunk. Kismitgattuk ruhánkat, megreggeliztünk és lépésre igazítva lábunkat elindultunk. Most már a gyűrűtt ruhákra való tekintettel is kerülni kellett az emberlakta helyeket, pedig még hosszú sétaut várt ránk, legalább két napos. Az élelemkészletünk már az első nap nagyon megcsappant, igazolva a jó étvágyunkat.

/more/

c. TÁVOL VAN-E MÉG AZ IGÉRET FÖLDJE?
Is the Promised Land Still Far Away?

Már második napja, hogy az erdőben járunk. Gyönyörű az erdő, a fák most öltöznak szép zöld ruhájukba. A zöld kis hajtások megett a kakuk énekel: kakuk, kakuk. De azért nemcsak a kakuk énekétől hangos az erdő, hanem még sok más erdei madárka hangja élénkíti az erdő csendjét. Ők boldogok, nincs gondjuk. Elmult a tél és vele együtt elment az inség. Tehát könnyen meg lehet érteni a boldogságukat. Kint a falvakban, a szegény magyarokra a tavasz nem boldogságot, hanem szomorúságot hozott. Többet kell dolgozniuk és kevesebbet enniük. De jó volna erdei manó lenni és itt élni örökre. Nem kellene perzsaszőnyeges szoba meg ehhez hasonlók, mire az? Mikor gyönyörű virágzó-nyeggel van behintve az egész erdő és itt-ott források buggyannak elő, hogy ne haljanak szomjan az erdő lakói. Szellő őzikék egész közel merészkedtek hozzánk, nagy szemekkel mintha azt mondogatták volna: Ne féljetek, már nincs messze az ígért földje! Valóban messze van-e még az ígért földje? Hisz már fogytán van a kenyérkészletünk s a lábunk is fáj, sajog, de azért csak megyünk előre, a boldogság felé.

Vasárnap délután kiértünk a szép és boldog népes erdőből, megint szántóföldeket szeltünk át. A lábunk dagasztotta a sarat, kimentünk az utra, de alig mentünk vagy száz métert, mikor édesapám hirtelen megfogta a karomat és azt mondta, most le kell hasalnunk és csuszunk egy darabot, először nem láttam meg a veszélyt. Majd feltűnt a távolban egy bódé. Egy veszélyes bódé. Édesapám ugye nem vettek észre bennünket? Nem lehetett tudni. Négyszázaláb haladtunk visszafelé így elvesztettük az irányt. A bódé körül elég sokan kezdtek járkálni, egyenruhás rendőrök, úgy látszik minden ellenünk esküdött. Az erdő is elhagyott minket, s a vörös hóhérok megint az utunkba kerültek. Az eső is zuhogott, s közben még egy folyón is át kellett keltnünk... Ezen is valahogy átevic-keltünk s újra - ezuttal nedvesen - fáradtan és éhesen, éjszakai nyugvóhelyet kerestünk. Egyetlen reményünk volt, hogy még egy nap és az ígért földjén vagyunk.

d. IZGALMAS PERCEK.
Nervebreaking Minutes.

Felébredve cseppet sem kényelmes és tiszta fü-
 águnkban, megreggeliztünk, illetve csak reggeliztünk volna,

/more/

ha lett volna mit. Jobb híján utnak indultunk. Már láttuk az osztrák hegyeket, tehát nem lehattunk messze a határtól. Azon gondolkoztunk, hogy most délelőtt csináljunk-e terepszemlét, vagy csak az alkalmas időpontban menjünk a határ közvetlen közelébe. Ugy döntöttünk, hogy délutánig várunk, meghúzódnak valahol, átalusszuk az időt, hisz ha lett volna mit ennünk, akkor inkább át ettük volna az időt. Mert farkas étvágyunk támadt ezen az uton. Nem volt kellemes a fa alatt hallgatni a szél hideg dudolását és az eső egyhangú csepegését. Végre elaludtunk, így megszűnt a hasunk korgásával vegyült zaj. Álmunkban libapecsényét ettünk. - Az idő még mindig borús volt, amikor felébredtünk, de ennek örültünk, mert így messziről láthatatlanok voltunk.

Nem messze tőlünk kigyózott az országot. Egyszerre csak arra lettünk figyelmesek, hogy az országoton hat rendőr hajt sebesen kerékpáron. Hol az egyik, hol a másik maradt le, beszélni az uton haladó emberekkel. Egymásra néztünk apámma, s bár nem szóltunk, de mint a ketten tisztában voltunk vele, hogy köröznék. Ez az érzésünk később még jobban megerősödött, mikor a határnál minden 150-200 méterre villantak a hóhérok zseblámpái. Igen, Magyarországon nagyobb hajszát indítanak egy szabadságra vágyódó ember után, mint egy rablógyilkos ellen. Különösen ha az illető ugyenevezett "Kulák."

Most gyümölcsösökön haladtunk keresztül. Este volt már, mégis az egyik darabon kint kapálgatott még egy paraszt néni s egy bus éneket dalolt. Valami ilyesmit: "En Istenem segits rajtunk..."

Hirtelen feltűnt egy figyelőtorony. A határnál voltunk. Idegesen vártuk a teljes sötétedést. Vértörös rakéták repültek fel. Édesapám azt mondta, ez nem jót jelent, valakit keresnek. Hogy izgalmunkat elűssem, rámutattam egy közeli trágyadombra és mondtam apámnak: "Na utánunk jönnek a szállodák..."

A térképről megállapítottuk, hogy a határmentén, mindjárt a domb alatt BOZSOK község van.

Hirtelen elhűlt bennünk a vér. Mozdulatlanul lapultunk a földre. Két fegyveres katona tűnt fel a trágyacsomók mögött, beszélgettek, s egyenesen a mi irányunkban haladtak. Édesapám odasugta nekem, hogy ha mindkettő idejön s felfedeznek minket, szembeszáll velük. Ha azonban csak az egyik jön ide, akkor engedjük magunkat elfogni, mert társa messzebből lesben áll, lővészre készen. Édesapa még azt is

/more/

mondta gyorsan, hogy ha elfognak minket, akkor a vallatásnál kenjek mindent órára, hogy engem engedjenek szabadon. A katonák hirtelen irányt változtattak, majd megint a falé kezdtek figyelni. Ebből azt hittük, hogy észrevettek, de hát akkir mire várnak? Hihetetlenül fáztunk. - Csuszva elindultunk a határ felé. Jobbra, balra, rakéták repültek a levegőbe. Ugy látszik a katonák is fázhattak, azért tűntek el ilyen gyorsan.

BOZSÓK lámpái balkézre voltak tőlünk s a falu szélén a határőr laktanya is szintén meg volt világítva, a közelből figyeltük mikor indul a váltás a laktanyából. Nem sokáig kellett várnunk. Pontosan 10 érákor érkezett és indult az órség. Alig hogy elhagyták a laktanyát, átszeltük az utat s egy keskeny, leperzselt mezőt. A felszántott sávon, vízben, sárban átkusztunk. En az édesapám nyomában csusztam. Vigyáztunk, nehogy aknára lépjünk. Átjutottunk a drótsővényen egy csipőfogó segítségével, minden baj nélkül. Még kusztunk egy darabot, nehogy a vörösök átlőjjönek ránk.

Mikor végre felálltunk, kimondhatatlan nagy érzés lett urrá rajtunk. Szólni sem birtunk, amit mondani akartunk az csak egy hosszú, boldog sóhajban tört elő. Egy szellő csapott az arcunkba: az igazi szabadság szele!"

End